

رابطه جهت گیری هدفی و فضای انگیزشی ادراک شده با اخلاق ورزشکاری

۱. بهرام یوسفی* ۲. فرید بهرامی

۱. دانشیار دانشگاه رازی کرمانشاه ۲. کارشناس ارشد تربیت بدنی و علوم ورزشی
(تاریخ دریافت: ۱۳۸۹/۰۳/۲۵، تاریخ تصویب: ۱۳۸۹/۰۷/۱۴)

چکیده

هدف این تحقیق بررسی رابطه جهت گیری هدفی، فضای انگیزشی ادراک شده با شاخص های اخلاق ورزشکاری بود. شرکت کنندگان شامل ۳۶۶ ورزشکار پسر با میانگین سن (۱۷/۵۱±۲/۴۷) بودند که بطور تصادفی خوشه ای انتخاب شدند و پرسشنامه های جهت گیری هدفی (TEOSQ)، فضای انگیزشی ادراک شده (PMQ)، و مقیاس چند بعدی جهت گیری اخلاق ورزشکاری (MOSO) را تکمیل کردند. ضریب همبستگی پیرسون نشان دهنده رابطه مثبت و معنی دار جهت گیری تکلیف گرا و همچنین فضای ادراک شده انگیزشی تکلیف مدار با احترام به قوانین و مقررات ورزشی، احترام به حریف، و رعایت قواعد اجتماعی بود ($p \leq 0.01$). اما تحلیل رگرسیونی تنها قابلیت پیش بینی رعایت و احترام به قوانین و مقررات ورزشی، احترام به حریف، و رعایت قواعد اجتماعی را از روی فضای ادراک شده انگیزشی تکلیف مدار آشکار ساخت ($p \leq 0.01$). بر مبنای یافته های تحقیق حاضر می توان نتیجه گرفت در یک فضای انگیزشی تکلیف مدار ورزشکاران تمایل بیشتری به رفتار اخلاقی و رعایت شاخص های اخلاق ورزشکاری خواهند داشت.

واژه های کلیدی

اخلاق ورزشکاری، جهت گیری هدفی، فضای انگیزشی ادراک شده.

مقدمه

برخی از محققان تاکید داشته‌اند که در بررسی‌های مربوط به اخلاق ورزشکاری و عملکردهای اخلاقی، انگیزش فرد در ورزش‌های رقابتی باید مورد ملاحظه باشد (۱۷). به این لحاظ مطالعاتی در زمینه رابطه ورزش رقابتی با رفتارهای اخلاقی در چارچوب انگیزش و بطور ویژه تئوری انگیزش توفیق‌گرایی نیز انجام شده است. بر مبنای تئوری انگیزش توفیق‌گرایی افراد برای کسب موفقیت و احساس شایستگی استانداردها و معیارهای متفاوتی دارند. در حالی که برخی ورزشکاران کسب مهارت و تسلط در اجرا را معیار تفسیر موفقیت می‌دانند، گروه دیگری برنده شدن و یا شکست دادن دیگران را عامل شایستگی و احساس موفقیت خود محسوب می‌کنند. گروه اول با ویژگی تکلیف‌مداری و گروه دوم با ویژگی خودمداری مورد شناسایی قرار می‌گیرند. در تئوری توفیق‌طلبی علاوه بر ویژگی‌های فردی از عوامل محیطی نیز در شکل‌گیری اهداف و تفسیر رفتارها یاد شده است که به عنوان فضای انگیزشی مورد شناسایی قرار می‌گیرد. بر این اساس دو فضای انگیزشی در محیط‌های ورزشی از هم قابل تفکیک هستند. از یک سو ممکن است ورزشکاران در محیطی فعالیت نمایند که در آن تحت تاثیر دیدگاه و نظرات افراد مهم برای ورزشکار (مانند مربیان)، معیار شایستگی و موفقیت تنها در برنده شدن و یا به عبارت دیگر شکست دادن دیگران محدود شده باشد و از سوی دیگر محیطی که در آن کسب شایستگی منوط به پیشرفت شخصی، تلاش و اجرای خوب است. فضای مورد اشاره اول، فضای برد محور و فضای دوم را فضای انگیزشی اجرا محور می‌نامند (۱). تئوری توفیق‌طلبی با بیان این موضوع که تفاوت در تفسیر رویدادها و دامنه رفتارهای قابل قبول از سوی ورزشکاران تحت تاثیر حاکمیت هر یک از معیارهای احساس موفقیت و شایستگی است، چارچوب مناسبی برای مطالعه در زمینه اخلاق ورزشی را فراهم

دیدگاه‌های موجود در زمینه ارتباط ورزش‌های رقابتی با نگرش‌ها و رفتار اخلاقی متفاوت است. در حالی که برخی از محققان در بررسی‌های خود نتیجه گرفته‌اند که رقابت در محیط‌های ورزشی می‌تواند منافع روانشناختی و اخلاقی از طریق ایجاد موقعیت‌هایی برای احترام به دیگران، توسعه خودارجمندی، انجام رفتارهای اخلاقی و پذیرش برتری دیگران را در پی داشته باشد، در سوی دیگر شواهدی موجود است که نشان می‌دهد ورزش رقابتی می‌تواند تاثیر منفی بر توسعه و رشد منش‌های اخلاقی داشته باشد. برخی نتایج بیانگر آن بوده است که رقابت ممکن است رفتارهای غیراخلاقی و یا ضد اجتماعی را تقویت کند. چنین مواردی مانند پرخاشگری و توهین به رقیب و یا داور بطور مکرر در رسانه‌ها نیز قابل مشاهده است. بنابراین به نظر می‌رسد برای درک بهتر ارتباط ورزش رقابتی با توسعه رفتارهای اخلاقی در محیط‌های ورزشی پژوهش‌های بیشتری لازم است (۱۷).

تلاش‌های انجام شده در ایجاد مفهومی عینی و در قلمرو اخلاق در ورزش بر واژه اخلاق ورزشکاری^۱ استوار شده است. مفهومی که شیلدز و بردمیمر^۲ (۱۹۹۵) آن را آمیختگی رعایت معیارها و قواعد اخلاقی با تلاش برای موفقیت در برابر حریف می‌دانند (۲۴). والراند و همکاران^۳ (۱۹۹۷) ضمن ساخت مقیاسی برای اندازه‌گیری اخلاق ورزشکاری بر چند بعدی بودن آن تاکید داشته و معیارهای اخلاق ورزشکاری را در قالب (۱) تعهد به رعایت و احترام به قوانین و مقررات ورزشی، (۲) تبعیت از رای داور و سایر مسئولان، (۳) احترام به حریف و (۴) رعایت قواعد اجتماعی ذکر می‌کنند (۲۷، ۲۸).

1 - Sportpersonsship
2 - Shields & Berdmeier
3 - Vallerand et al.

حریف) انگیزش بیرونی و احساس فشار برای کسب پاداش و یا جلوگیری از تنبیه را با سطح پایئن تر شاخص های اخلاق ورزشکاری بطور معنی داری مرتبط گزارش کردند(۳). بررسی بردلی و کاویوسانو^۸(۲۰۱۰) نشان داد که خود مداری به طور مستقیم و تکلیف مداری به شکل معکوس با رفتار های ضد اجتماعی در ورزش ارتباط دارد(۲). همچنین نتایج بررسی فن یاپرین و همکاران^۹(۲۰۱۱) نشان داد که خود مداری با تمایل به تقلب در رقابت ها در بین ورزشکاران رابطه معنی داری دارد(۲۹). تحقیقات دیگری نیز با بررسی های مورد اشاره همسو بوده است(۱۲،۱۴). علی رغم نتایج فوق برخی از تحقیقات انجام شده نیز نتایج متفاوتی در این زمینه ارائه کرده اند. گزارش کاویوسانو^{۱۰}(۲۰۰۶) بین فضای انگیزشی برد مدار با عملکرد اخلاقی پائین در بین بازیکنان بسکتبال در سطوح دانشگاهی رابطه معنی داری را نشان نداد(۱۳). بررسی گانوآوری و همکاران^{۱۱}(۲۰۰۵) نیز رابطه معنی داری بین خود مداری با اخلاق ورزشکاری تائید نکرد(۸). لذا با توجه به مطالب پیش گفته، و فقدان تحقیقات مرتبط در ایران و همچنین عدم همسویی در نتایج پژوهش های انجام شده، این پژوهش به منظور مشارکت در توسعه مبانی اخلاق ورزشکاری و امکان پذیر ساختن مداخله های موثر در جهت توسعه اخلاق در محیط های ورزشی به طرح سئوالات زیر و پاسخ به آنها پرداخته است:

۱- آیا بین جهت گیری هدفی (تکلیف مداری / خود مداری) و اخلاق ورزشکاری رابطه معنی داری وجود دارد؟

۲- آیا بین فضای انگیزشی ادراک شده (فضای تکلیف محور/ فضای برد محور) و اخلاق ورزشکاری رابطه معنی داری وجود دارد؟

نموده است(۱۹). بررسی های متعددی در زمینه تئوری توفیق گرایی و رفتار اخلاقی انجام شده است.

نتایج تحقیقات دودا و همکاران^۱(۱۹۹۱)، داوون و داوون^۲(۱۹۹۹)، لیمیر و همکاران^۳(۲۰۰۲) ارتباط بین جهت گیری هدفی با رعایت اخلاق ورزشکاری را تائید کرده و ارتباط بین جهت گیری تکلیف گرا با رعایت بیشتر موازین اخلاقی در ورزش را حمایت کرده اند(۵،۷،۱۶).

بررسی اومندسن و همکاران^۴(۲۰۰۳) در بین فوتبالیست های پسر سنین ۱۲ تا ۱۴ سال نشان داد در ورزشکارانی که ادراک فضای انگیزشی اجرا محور بیشتری داشتند از بلوغ بیشتری در استدلال اخلاقی- اجتماعی داشتند و رفتار بهتری در معیارهای اخلاق ورزشکاری داشتند(۲۰). استورنز و اومندسن^۵(۲۰۰۴) در پژوهشی بین ۴۴۰ هندیالیست نوجوان ۱۴ تا ۱۶ ساله نتیجه گیری کردند ویژگی تکلیف مداری و فضای انگیزشی اجرا محور پیش بین های معنی داری در رعایت معیارهای اخلاق ورزشکاری مانند احترام به قوانین و داوران ورزشی، احترام به حریف، و رعایت قواعد اجتماعی می باشند(۲۵). شیلدز و همکاران^۶(۲۰۰۷) در بررسی ورزشکاران جوان رشته های مختلف تیمی اظهار داشتند که رفتارهای مریبان و تماشاچیان، و پس از آن هنجار پائین تیمی در نگرش به اخلاق ورزشکاری اصلی ترین پیش بین های ضعف در اخلاق ورزشکاری هستند(۲۳). چانتال، سوبرانس و بریونل^۷(۲۰۰۹) مواردی مانند استفاده از استروئیدهای آنابولیک، آنابولیک، خشونت خصمانه (با هدف آسیب به حریف) در مقایسه با خشونت ابزاری (با هدف جلوگیری از عملکرد

- 1 Duda et al.
- 2 Dunn& Dunn
- 3 Lemyer et al.
- 4 Ommundsen et al.
- 5 Stornes& Ommundsen
- 6 Shields et al.
- 7 Chantal, Soubranne& Brunel

8 Boardley& Kavussanu

9 Van Yperen et al.

10 - Kavussanu

11 - Gano-Overway et al. (2005)

روش تحقیق

با توجه به اهداف پژوهش روش تحقیق از نوع توصیفی-همبستگی است که در آن روابط جهت گیری هدفی و فضای انگیزشی ادراک شده به عنوان متغیرهای پیش بین با شاخص های اخلاق ورزشکاری که در این تحقیق شامل رعایت و احترام به قوانین ومقررات ورزشی، احترام به حریف و رعایت قواعد اجتماعی به عنوان متغیرهای ملاک در نظر گرفته شده است مورد بررسی قرار می گیرد.

نمونه آماری

از تعداد ۴۰۰ پرسشنامه توزیع شده ۳۶۶ ورزشکار به سئوالات به طور کامل پاسخ دادند. این ورزشکاران همگی پسر با میانگین سنی (۱۷/۵۲±۲/۴۷) و حداقل یک سال سابقه عضویت در باشگاه و شرکت در حداقل ۳ مسابقه بودند. همچنین این ورزشکاران همگی در رشته های انفرادی شامل کشتی، تکواندو، و جودو ورزش می کردند. روش نمونه گیری بطور تصادفی خوشه ای و از بین جلسات تمرینی ورزش های مورد اشاره در باشگاه های شهرستان خرم آباد بود.

ابزار جمع آوری اطلاعات

به منظور جمع آوری اطلاعات از سه پرسشنامه استفاده شد، پرسشنامه جهت گیری هدفی (TEOSQ)^۱ که شامل ۱۳ سوال است که در مقیاس ۵گزینه ای لیکرت تنظیم شده است (۱ به معنی کاملا مخالف و ۵ به معنی کاملا موافق)، و سئوالات آن در دو جنبه خود مداری و تکلیف مداری قرار دارند. ۷ سوال مربوط به تکلیف مداری و ۶ سوال دیگر خود مداری را مورد بررسی قرار می دهد گزارش های موجود اعتبار وروایی آن را مورد تایید قرار داده است (۲،۱۲).

پرسشنامه فضای انگیزشی ادراک شده (PMQ)^۲ شامل ۲۱ سوال است که دو خرده مقیاس فضای انگیزشی بردمحور و فضای انگیزشی تکلیف محور را مورد بررسی قرار می دهد. در این پرسشنامه از مقیاس ۵ گزینه ای لیکرت استفاده شده است (۱ به معنی کاملا مخالف و ۵ به معنی کاملا موافق)، براساس گزارش های موجود پایایی، و روایی این پرسشنامه نیز مورد تایید می باشد (۳۰).

مقیاس چند بعدی جهت گیری اخلاق ورزشکاری (MSOS)^۳ شامل ۲۵ سوال است، که در مقیاس ۵گزینه ای لیکرت تنظیم شده است (۱ به معنی کاملا غلط و ۵ به معنی کاملا درست) و ۵ خرده مقیاس را مورد بررسی قرار می دهد (۲۸،۲۹)، با توجه به اهداف این تحقیق از خرده مقیاس های احترام به قوانین ومقررات ورزشی با ۵ سوال (بطورمثال: من به قوانین احترام می گذارم)، خرده مقیاس احترام به حریف با ۵ سوال (بطورمثال: هنگامی که حریفم آسیب می بیند از داور ویا مسئولان تقاضا می کنم رقابت را برای کمک به او متوقف کنند) و خرده مقیاس رعایت قواعد اجتماعی با ۵ سوال (من با حریفم چه برنده و چه بازنده رقابت باشم دست می دهم) استفاده شده است. در بررسی مقدماتی برای سه پرسشنامه مورد استفاده در این تحقیق و خرده مقیاس های مربوط به آنها ضرایب آلفای محاسبه شده بالاتر از ۰/۷۵ بدست آمد.

نتایج و یافته های تحقیق

نتایج توصیفی مندرج در جدول (۱) نشان می دهد که میانگین تکلیف مداری نسبت به خود مداری بالاتر است اما در مورد فضای انگیزشی ادراک شده میانگین فضای انگیزشی برد محور بالاتر از فضای انگیزشی اجرا محور می باشد. همچنین میانگین های متغیرهای ملاک

2 - Perceived Motivational Climate Questionnaire
3 - Multidimensional Sportpersonship Orientation Scale

1 - Task and Ego Orientation in Sport Questionnaire

بالاترین امتیاز را برای احترام به قوانین و مقررات ورزشی، حریف نشان می دهد . سپس احترام به قواعد اجتماعی و پس از آن احترام به

جدول ۱- میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای ملاک (شاخص های اخلاقی) و متغیرهای پیش بین (جهت گیری هدفی/ فضای انگیزشی ادراک شده)

متغیرهای ملاک	میانگین (انحراف استاندارد)	متغیرهای پیش بین	میانگین (انحراف استاندارد)
احترام به قوانین و مقررات ورزشی	۳/۹۷(۰/۶۹)	خود مداری	۳/۱۴(۰/۷۸)
احترام به حریف	۴/۰۸(۰/۶۹)	تکلیف مداری	۳/۸۶(۰/۷۸)
احترام به قواعد اجتماعی	۳/۷۱(۰/۷۶)	فضای اجرا محور	۳/۴۹(۰/۵۳)
		فضای برد محور	۳/۹۸(۰/۶۱)

احترام به حریف و احترام به قواعد اجتماعی رابطه معنی داری مشاهده نگردید. در خصوص فضای انگیزشی برد محور نیز تنها رابطه معنی داری با احترام به قواعد اجتماعی مشاهده گردید (جدول ۲).

ضریب همبستگی پیرسون روابط تکلیف مداری و فضای انگیزشی تکلیف محور را با رعایت و احترام به قوانین و مقررات ورزشی، احترام به حریف و رعایت قواعد اجتماعی معنی دار نشان می دهد. در حالی که بین خود مداری با رعایت و احترام به قوانین و مقررات ورزشی،

جدول ۲- روابط متغیرهای ملاک با متغیرهای پیش بین براساس ضریب همبستگی پیرسون

متغیرهای پیش بین	خود مداری	تکلیف مداری	فضای برد محور	فضای تکلیف محور
احترام به قوانین و مقررات ورزشی	-۰/۰۳	۰/۱۹*	۰/۱۳*	۰/۳۰*
احترام به حریف	۰/۰۱	۰/۱۷*	۰/۰۴	۰/۳۰*
احترام به قواعد اجتماعی	-۰/۰۹	۰/۱۴*	-۰/۰۱	۰/۲۴*

* $P \leq 0/01$

و فضای انگیزشی تکلیف محور قابل پیش بینی است با این حال ضرایب بتا (β) سطح معنی داری را فقط برای فضای ادراک شده اجرا محور نشان داد. نهایتاً نتایج حاصل از رگرسیون همزمان نشان داد ۸ درصد واریانس رعایت قواعد اجتماعی از روی تکلیف مداری و فضای انگیزشی اجرا محور و فضای انگیزشی برد محور قابل پیش بینی است

نتایج حاصل از رگرسیون چندگانه همزمان، نشان داد ۹ درصد واریانس احترام به قوانین و مقررات ورزشی از روی تکلیف مداری و فضای انگیزشی تکلیف محور قابل پیش بینی است. با این حال ضرایب بتا (β) سطح معنی داری را فقط برای فضای ادراک شده تکلیف محور نشان داد. همچنین نتایج حاصل از رگرسیون همزمان نشان داد ۶ درصد واریانس احترام به حریف از روی تکلیف مداری

با این حال ضرایب بتا (β) سطح معنی داری را فقط برای فضای ادراک شده اجرا محور نشان داد (جدول ۳).

جدول ۳- خلاصه نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه همزمان برای پیش بینی اخلاق ورزشکاری بر اساس جهت گیری هدفی و فضای انگیزشی

β	SEB	B	متغیرهای پیش بین	متغیرهای ملاک
۰/۰۲	۰/۰۵	۰/۰۲	تکلیف مداری	احترام به قوانین و مقررات ورزشی
۰/۲۹*	۰/۰۷	۰/۳۳	فضای انگیزش تکلیف محور	
$R^2 = ۰/۰۹ F(۲,۲۶۲) = ۱۸/۵ P \leq ۰/۰۰۰$				
۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۰۳	تکلیف مداری	احترام به حریف
۰/۲۲*	۰/۰۷	۰/۲۸	فضای انگیزش تکلیف محور	
$R^2 = ۰/۰۹ F(۲,۲۶۲) = ۱۰/۶۹ P \leq ۰/۰۰۰$				
۰/۰۶	۰/۰۵	۰/۰۵	تکلیف مداری	احترام به قواعد اجتماعی
۰/۲۶*	۰/۰۷	۰/۲۹	فضای انگیزش تکلیف محور	
۰/۰۲	۰/۰۷	۰/۰۲	فضای انگیزش برد محور	
$R^2 = ۰/۰۹ F(۲,۲۶۲) = ۱۲ P \leq ۰/۰۰۰$				

* $P \leq ۰/۰۱$

بحث و بررسی

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که جهت گیری هدفی و فضای انگیزشی ادراک شده با اخلاق ورزشکاری رابطه معنی داری دارد، نیکلز^۱ (۱۹۸۴، ۱۹۸۹) از صاحب نظران تئوری توفیق طلبی با اشاره بر تاثیر گذاری جهت گیری هدفی بر کنش ها، تفسیر موفقیت و دامنه رفتارهای قابل قبول اشاره می کند، انتظار بر آن است کسانی که موفقیت و احساس شایستگی را در تلاش و پیشرفت شخصی جستجو می کنند در مقایسه با کسانی که موفقیت را در برنده شدن و یا شکست دادن دیگران تلقی می کنند بیشتر موازین اخلاقی را رعایت نمایند (۱۸، ۱۹). یافته های این تحقیق در زمینه رابطه مثبت و معنی دار جهت گیری تکلیف گرا و فضای انگیزشی تکلیف محور با رعایت اخلاق ورزشکاری با نتایج تحقیقات دون و دون (۱۹۹۹)، گانواوری (۲۰۰۵) فن یاپرین و همکاران (۲۰۱۱) همسو است. با این حال در پژوهش حاضر بین خود مداری و فضای انگیزشی ادراک شده بردمحور با اخلاق ورزشکاری رابطه ای بدست نیامد، این یافته با نتایج بررسی های گانو

آوری در زمینه عدم رابطه فضای انگیزشی بردمحور با شاخصهای اخلاق ورزشکاری همخوان و با نتایج دون و دون (۱۹۹۹)، لیمیروه همکاران (۲۰۰۲) دودا و همکاران (۱۹۹۱)، ناهمسو است. در تحقیقات مورد اشاره بین سطح بالای خود مداری با شاخص رفتارهای اخلاق ورزشکاری رابطه ای معکوس بدست آمده است. دلیل تمایز نتایج این پژوهش با تحقیقات مورد اشاره را شاید بتوان در لزوم وجود سطوح متفاوت تر جهت گیری هدفی و فضای انگیزشی ادراک شده (خود مداری بالا در برابر تکلیف مداری پایین) در نمونه های مورد بررسی دانست. لذا بررسی های تکمیلی با لحاظ داشتن شرایط مذکور می تواند پاسخ دقیق تری در این مورد به همراه داشته باشد. یکی از نتایج قابل توجه در این تحقیق براساس تحلیل رگرسیونی معنی داری فضای انگیزشی ادراک شده تکلیف محور در خصوص مولفه های اخلاق ورزشکاری است. بر اساس این نتیجه یک فضای انگیزشی تکلیف محور با افزایش تمایل برای احترام به قوانین و مقررات ورزشی، احترام به حریف و رعایت قواعد اجتماعی همراه خواهد بود (جدول ۳). این یافته ضمن تایید دیدگاهی که براولویت و اهمیت شرایط محیطی در تاثیر گذاری بر جهت گیری

انگیزشی تکلیف محور، و همچنین تلاش برای ایجاد آن در محیط ها و فعالیتهای ورزشی برای رشد اخلاق ورزشکاری ضروری است.

انجام تحقیق حاضر دارای محدودیت هایی بوده است که در تفسیر یافته ها و تعمیم نتایج باید آنها را ملحوظ داشت. نخست آن که این تحقیق در ورزشکاران پسر انجام شده است بنابر این نتایج آن در ورزشکاران دختر قابل تعمیم نمی باشد، محدودیت دیگر آن است که نمونه مورد مطالعه ورزشکاران غیر حرفه ای بوده اند بنابر این نتایج آن در ورزشکاران حرفه ای (دارای دستمزد ورزشی) نیز قابل تعمیم نمی باشد، و این موضوع نیازمند تحقیقات دیگری است.

نتیجه گیری

یافته های این پژوهش ضمن تایید کاربرد پذیری تئوری توفیق طلبی در تبیین اخلاق ورزشکاری، بر نقش مهم شرایط محیطی در گرایش و کنش های اخلاقی تاکید دارد، و موید آن است که محیط مساعد برای بروز اخلاق ورزشکاری و تقویت مبانی اخلاقی در ورزش حاصل ایجاد شرایطی است که با ویژگی های فضای انگیزشی تکلیف محور قابل شناسایی است.

رفتارهای اخلاقی مبتنی است (۱). بر ضرورت ایجاد فضای انگیزشی تکلیف محوره منظور ایجاد شرایط مطلوب در جهت رشد اخلاق ورزشکاری تاکید دارد. یک فضای انگیزشی تکلیف محوره وسیله مربیانی که از یادگیری مهارتهای جدید و پیشرفت ورزشکاران راضی می شوند مشخص می شود (۱۹۰،۲۶). تلما^۱ (۱۹۹۹) یکی از محققان اخلاق ورزشکاری ضمن انتقاد از دیدگاهی که تعلیم ورزش را از تربیت اخلاقی جدا می داند، رشد اخلاقی در محیط های ورزشی را نیازمند صرف زمان اضافی و انجام کارهایی متفاوت از آماده سازی ورزشکاران در مهارتها و تواناییهای ورزشی نمی داند بلکه آن را محصول تدارک محیطی ذکر می کند که ضمن انجام فعالیت های ورزشی و آماده سازی ورزشکاران با ویژگی های یک فضای انگیزشی تکلیف محور قابل شناسایی است (۲۶). خلق چنین فضایی محصول تشویق افراد به تفسیر موفقیت به عنوان پیشرفت است تا مقایسه های هنجاری و یا شکست دادن دیگران، در چنین فضایی به تلاش و کوشش اهمیت زیادی داده می شود و بر سهام عوامل پیش بینی نشده و تاثیر کیفیت حریف بر نتیجه تاکید می شود، به عبارت دیگر موفقیت در فضای انگیزشی تکلیف محور بیش از آن که در شکست دادن دیگران تفسیر شود به اجرای خوب و پیشرفت فردی نسبت داده می شود (۱).

شیلدز و بردیمیر بر مبنای تئوری یادگیری اجتماعی رهنمود هایی برای رشد اخلاقی در ورزش ارائه داده اند که شامل تعیین شاخص های اخلاق ورزشکاری، تقویت رفتارهای منطبق با آن، مدلسازی رفتارهای شایسته در محیط های ورزشی و ایجاد شرایطی برای گفتگو در زمینه معماهای اخلاقی در محیط های ورزش است (۲۴). چنین مواردی در یک فضای انگیزشی تکلیف محور امکان پذیر خواهد شد. بنابراین آگاهی مربیان از ویژگی های فضای

1 Telma

منابع و مآخذ

1. Ames, C.(1992). "Classroom: Goals, Structures, and student motivation". *Journal of Educational Psychology*, 84,PP:261-271.
2. Boardley, L., N. Kavussanu, M. (2010). "Effects of Goal Orientation and Perceived Value of Toughness on Antisocial Behavior in Soccer: The Mediating Role of Moral Disengagement". *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 2010, 32, PP:176-192
3. Chantal, Y., Soubranne, R., Brunel. P. C. (2009). "Exploring the social image of anabolic steroids users through motivation, sportpersonship orientations and aggression". *Scand J Med Sci Sports*, 19: PP:228-234.
4. Chi, L., Duda J.L. (1995). "Multi-sample confirmatory factor analysis of the Task and Ego Orientation in Sport Questionnaire". *Res Q Exerc Sport.*; 66(2): PP:91-8.
5. Duda, J.L. (1989). "The relationship between mastery and competitive orientation and the perceived purpose of sport among male and female high school athletes". *Journal of Sport and Exercise Psychology*.
6. Duda, J.L., Olson. L.K., & Templin, T.J. (1991). "The relationship of task and ego orientation to sportsmanship attitudes and the perceived legitimacy of injurious acts". *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 62. PP:79-87.
7. Dunn, J.G.H., & Causgrove Dunn, J. (1999). "Goal orientation, perception of aggression, and sportpersonship in elite youth male ice hockey players". *The Sport Psychologist*, 13, PP:183-200.
8. Gano-Overway, L.A., Guivernau, M., Magyar, T.M., Waldron, J.J., Ewing, M.E. (2005). "Achievement goal perspectives, perception of motivational climate, and sportpersonship: individual and team effects. *Psychology of Sport and Exercise* 6, PP:215-232.
9. Gill, E. (1982). "Fair play. Netanya :Wiengate Institute". (Hebrew).
10. Gonçalves, C, E. Coelho e Silva M J. Cruz , J., Torregrosa , M. Cumming, S. P. (2010). "The effect of achievement goals on moral attitudes in young athletes". *Journal of Sports Science and Medicine* .9, PP: 605-611
11. Kavussanu, M. (2006). "Motivational predictors of prosocial and antisocial behaviour in football". *Journal of Sports Sciences*, 24, PP:575-588.
12. Kavussanu, M., & Roberts, G.C. (2001). "Moral functioning in sport: An achievement goal perspective". *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 23(1), PP:37-54.
13. Kavussanu, M. Ntoumanis, N. (2003). "Participation in Sport and Moral Functioning: Does Ego Orientation Mediate Their Relationship?" *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 25, PP:501-518.
14. Lee, M.J., Whitehead, J. & Ntoumanis, N. (2007). "Development of the Attitudes to Moral Decisions in Youth Sport Questionnaire". *Psychology of Sport and Exercise*, 8, PP: 369-392.
15. Lee, M.J., Whitehead, J. & Ntoumanis, N. Hatzigeorgiadis, A. (2008). "Relationships among Values, Achievement Orientations, and Attitudes in Youth Sport". *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 30, PP:588-610.
16. Lemyer, P., Roberts, G.C., & Ommundson, Y. (2002). "Achievement goal orientations, perceived ability, and sportpersonship in youth soccer". *Journal of Applied Sport Psychology*, 14, PP:120-136.

17. Miller, B. W., Roberts, G. C., Ommundsen (2004). "Effect of motivational climate on sportpersonship among competitive youth male and female football players". *Scand j Med Sci Sports*, 14: PP:193-202.
18. Nicholls, J. G. (1989). "The competitive ethos and democratic education". Cambridge, MA: Harvard University Press.
19. Nicholls, J. G. (1984). "Achievement motivation: Conception of ability, subjective experience, task choice, and performance". *Psychological Review*, 91, PP:328-349.
20. Ommundsen, Y., Roberts, G. C., Lemyre, P. N., & Treasure, D. (2003). "Perceived motivational climate in male youth soccer: Relations to social-moral functioning, sportpersonship and team norm perceptions". *Psychology of Sport and Exercise*, 4, PP:397- 413.
21. Roberts, G. C., Treasure, D. C., & Kavussanu, M. (1996). "The orthogonality of achievement goal and its relationship to beliefs about success and satisfaction in sport". *The sport Psychology*, 10, PP:398-408.
22. Sage, L. D., Kavussanu, M., & Duda, J. L. (2006). "Goal orientations and moral identity as predictors of prosocial and antisocial functioning in male association football players". *Journal of Sports Sciences*, 24, PP: 455-466.
23. Shields DL, Lavoie NM, Bredemeier BL, Power FC. (2007). "Predictors of poor sportpersonship in youth sports: personal attitudes and social influences". *J Sport Exerc Psychol*. 29(6):PP:747-62.
24. Shields, D., Berdmeier, B. (1995). "Character development and physical activity". Champaign, IL: Human Kinetics.
25. Stornes T.; Ommundsen Y. (2004). "Achievement goals, motivational climate and sportpersonship: a study of young handball players". *Scandinavian Journal of Educational Research*, 48(2) , PP:205-221(17).
26. Telma, R. (1999). "Moral Development" .In Auweele. Y. V., Bakker, F., Biddle, S., Durand, M. Selier. R. (Eds), *psychology for Physical Educators*. (pp.321-341). Champaign, IL: Human Kinetics.
27. Vallerand ,R. J., Briere ,N. M., Blanchard, C., & Provencher, P. (1997). "Development and validation of the Multidimensional Sportpersonship Orientations Scale". *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 19, PP:197-206.
28. Vallerand, R. J., Deshaies, P., Cuerrier, J., Briere, N. M., & Pellertier, L. G. (1996). "Toward a multidimensional definition of sportsmanship". *Journal of Applied Sport Psychology*, 29, PP:211-230.
29. Van Yperen, N, W. Hamstra, M, R. W. van der Klauw, M. (2011). "To Win, or Not to Lose, At Any Cost: The Impact of Achievement Goals on Cheating". *British Journal of Management*, Vol. 22, S5-S15
30. Walling, M. D., Duda, J. L., & Chi, L. (1993). "The Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire: Construct and Predictive Validity". *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 15, PP:172-183.
31. Weiss M. R., Beredemeier B. J. (1990). "Moral development in sport". *Exerc Sport Sci Rev*. 18:PP:331-78.